

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ
ФЕДЬКОВИЧА

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ТЕОРІЇ ПРАВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан юридичного факультету

проф. Пацурківський П.С.
29 серпня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛОГІКА ПРАВА»

Освітній рівень: МАГІСТР.

Галузь знань: 08 Право.

Спеціальність 081 Право.

Факультет: Юридичний.

Чернівці
2016 рік

Робоча програма дисципліни «Логіка права» складена на основі навчальної програми дисципліни.

Розробники:

- *кандидат юридичних наук, доцент Місевич Сергій Васильович.*

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії та теорії права. Протокол №1 від 29 серпня 2016 року.

Завідувач кафедри
філософії та теорії права _____ проф. Никифорак М. В.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича за галуззю знань «Право». Протокол №1 від 29 серпня 2016 року.

Голова
науково-методичної комісії

доц. Савчук С. В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Логіка права»

(за вимогами ECTS)

Мета: ознайомлення студентів з основними закономірностями застосування логічних теорій у правовому пізнанні та юридичній практиці, яке є необхідним підґрунтям до набуття ними навичок правильного юридичного мислення, підвищення у студентів загального рівня культури мислення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, структура, закономірності логічної складової у праві.

Курс	Галузь знань	Характеристика навчальної дисципліни
Семестр – 10 Кількість кредитів ECTS – 4 Тижневих годин -		<i>Тип:</i> вибіркова <i>Загальна кількість годин – 120</i> Аудиторних – 30 год. Практичних занять – 30 год. Самостійна робота – 90 год.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логіка права» є:

- засвоєння основних логічних категорій та понять;
- з'ясування значення логічної складової у праві;
- здобуття навичок критичного мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен **знати:**

- базисне знання з основ формальної логіки - зокрема щодо основних форм мислення (поняття, судження, умовиводу);
- основні правила логічної побудови аргументації та отримання навичок ведення послідовної і результативної дискусії;
- привиття студентам усвідомлення загальнокультурної та методологічної цінності логіки, знання основ якої є необхідним елементом юридичної освіти.

вміти:

- оволодіти практичними навичками використання теоретичних знань щодо форм та закономірностей правильного мислення на практиці з метою отримання необхідних у подальшій професійній діяльності навичок;
- застосовувати здобуті знання в ході комунікації.

Форми проведення занять: практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає поняттєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контроль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; робота з діаграмами, графіками, схемами; розв'язання творчих задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з навчальної дисципліни «Логіка права»

№	Зміст	Лекції	Практичні	Самост. робота	Разом
Змістовний модуль 1					
Формальна логіка права					
1.1.	Тема 1. Предмет логіки права.		2	6	8
1.2.	Тема 2. Закони логіки і закони права.		2	6	8
1.3.	Тема 3. Види понять в праві.		2	6	8
1.4.	Тема 4. Операції над правовими поняттями.		2	6	8
1.5.	Тема 5. Відношення між поняттями.		2	6	8
1.6.	Тема 6. Судження в праві.		2	6	8
1.7.	Тема 7. Відношення між правовими судженнями.		2	6	8
	Разом		14	42	56
Змістовний модуль 2					
Некласична логіка права					
2.1.	Тема 8. Умовивід в праві.		2	6	8
2.2.	Тема 9. Операції над умовиводами в праві.		2	6	8
2.3.	Тема 10. Модальна логіка.		2	6	8
2.4.	Тема 11. Логіка норм.		2	6	8
2.5.	Тема 12. Поняття та структура еристики.		2	6	8
2.6.	Тема 13. Аргументація і критика.		2	6	8
2.7.	Тема 14. Правила і помилки в аргументації та критиці.		2	6	8
2.8.	Тема 15. Прийоми маніпулювання в суперечках.		1	6	7
	Разом		16	48	64
Всього			30	90	120

Методичне забезпечення: опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, мультимедійне супроводження, рекомендовані посібники, інтернет-ресурси.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ФОРМАЛЬНА ЛОГІКА ПРАВА

Тема 1. Предмет логіки права.

Логіка права як наука про логічну природу права, про закономірності і специфіку правового мислення. Розгортання внутрішньої логіки норми права в право як логічну систему. Аналіз і оцінка логічної природи права в концепціях юридичного позитивізму, неокантіанської школи права, в "юриспруденції понять", в працях видатних логіків і правознавців минулого та сучасності: Чічерін, Катков, Ільїн, Кістяковський, Ієрінг, Ерліх, Круг, Шрайбер, Зембінський, Томмело.

Тема 2. Закони логіки і закони права.

Загальна характеристика законів мислення. Закон тотожності. Закон несуперечливості. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави.

Тема 3. Види понять в праві.

Поняття в праві. Логічні прийоми утворення понять. Закон зворотного відношення між обсягом та змістом понять. Операції узагальнення та обмеження понять. Види понять. Відношення між поняттями. Логіка класів. Операції логіки класів.

Тема 4. Операції над правовими поняттями.

Визначення понять. Види визначень. Правила та помилки визначення понять. Поділ понять. Види поділу. Правила та помилки поділу понять. Класифікація як різновид поділу понять.

Тема 5. Відношення між поняттями.

Основні ідеї та принципи натуралізму як методології соціально-гуманітарного пізнання. Історичні форми натуралізму. Юридичний натуралізм.

Тема 6. Судження в праві.

Структура суджень. Судження і речення. Види суджень. Класифікація категоричних суджень. Об'єднана класифікація простих суджень по кількості і якості. Розподіленість термінів в судженнях.

Тема 7. Відношення між правовими судженнями.

Логічні відношення між судженнями. Логічний квадрат. Види складних суджень і умови їх істинності.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

НЕКЛАСИЧНА ЛОГІКА ПРАВА

Тема 8. Умовивід в праві.

Поняття умовиводу. Види умовиводів. Простий категоричний силлогізм. Загальні правила простого категоричного силлогізму. Фігури та модуси простого категоричного силлогізму. Складні силлогізми. Складні, скорочені та складно-скорочені силлогізми.

Тема 9. Операції над умовиводами в праві.

Безпосередні умовиводи. Обернення. Перетворення. Протиставлення. Умовиводи з логічного квадрату. Умовивід із суджень з відношеннями.

Тема 10. Модальна логіка.

Поняття модальності. Алетична модальність. Епістемічна модальність. Правова деонтична логіка. Нормативний квадрат. Нормативна секстограма. Логіка дії

Тема 11. Логіка норм.

Логічна природа і структурованість правової норми, динаміка основних її елементів. Поняття логічної норми в теорії права. Співвідношення норм-приписів і логічних норм. Норма права як результат логічного аналізу правового тексту і виявлення структурно-сислової єдності основних її елементів. Правовий нормативний квадрат. Логічні відношення між основними типами правових норм. Вираз одних правових норм через інші. Логічні особливості формування різних типів національно-правових систем. Правова нормативна пентаграма. Основні принципи і закони логіки норм. Логіка дії і її роль в розкритті логічних форм правової поведінки. Взаємозв'язок логіки дії і логіки норм у виявленні логічної структури основних типів правовідносин (на прикладах різних галузей права). Логічна теорія людської взаємодії. Логіка норм, ґрунтована на теорії взаємодії. Класифікації норми. Кореляція обов'язків та прав. Концептуальна етична схема. Норми і факти.

Тема 12. Поняття та структура еристики.

Поняття та структура еристики як науки. Поняття про суперечку. Види суперечок. Стратегія суперечки залежно від характеру спору, опонента та аудиторії.

Тема 13. Аргументація і критика.

Поняття про аргументацію. Структура аргументації. Форми аргументації. Види аргументації. Техніка аналізу аргументації. Поняття про критику. Види критики. Еквівалентні однозначні акти доказування. Багатозначні акти доказування. Умовно однозначні акти доказування. Умовно багатозначні акти доказування. Розділові акти доказування. Єднально-розділові акти доказування. Класифікація елементарних актів доказування.

Тема 14. Правила і помилки в аргументації та критиці.

Правила і помилки щодо тези. Правила і помилки щодо аргументів. Правила і помилки щодо форми (демонстрації). Допоміжний підсилюючий та послаблюючий комплекс доказів. Допоміжні операції поєднання доказів. Початкові дані по справі. Поняття та побудова версії. Перевірка версій. Версія та план розслідування. Лінійне та альтернативне підтвердження версії.

Тема 15. Прийоми маніпулювання в суперечках.

Поняття про маніпулювання. Коректні і некоректні прийоми впливу на супротивника в суперечці. Прийоми мовного маніпулювання. Софізми у суперечках. Тактичні прийоми маніпулювання в суперечках. Психологічні прийоми маніпулювання в суперечках. Невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.

Рекомендована література

І. Навчальні посібники.

1. Арутюнов В.Х., Мішин В.М., Кирик Д.П. Логіка. - К., 2000. - 142 с.
2. Балей С.В. Нарис логіки. – Львів, 1923. – 52 с.
3. Бандурка О.М., Тягло О.В. Курс логіки. Підручник. - Харків, 1999. - 164 с.
4. Бочарев В.А., Маркин В.И. Основы логики. - М., 1994.
5. Бочарев В.А., Маркин В.И. Основы логики. - М.: ИНФРА-М, 1998. - 296 с.
6. Бродский И.Н. Элементарное введение в символическую логику. - Л., 1972.
7. Брюшинкин В.Н. Практический курс логики для гуманитариев. – М.: Новая школа, 1996. – 319 с.
8. Войшвилло Е.К., Дегтярев М.Г. Логика. Учебник для вузов. - М.: Владос, 1998. - 527 с.
9. Вступ до сучасної юридичної логіки /За ред. М.І. Панова. - Ксилон, 2001. - 196 с.
10. Гетманова А.Д. Логика. - М.:Владос, 1995. - 303 с.
11. Горский Д.П. и др. Краткий словарь по логике. – М.: Просвещение, 1991. – 207 с.
12. Грядовой Д.И. Логика. Учебное пособие в структурно-логических схемах и таблицах. - М.: Щит-М, 1998. - 178 с.
13. Демидов И.В. Логика. -М.: Юриспруденция, 2000. - 208 с.
14. Дуцяк І.З. Логіка. – Львів: Просвіта, 1996. – 127 с.
15. Ерышев А.А., Лукашевич Н.П. Логика. - К., 1999. - 127 с.
16. Жеребкін В.Є. Логіка. - Харків, 1995.
17. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. - К., 1992.
18. Збірник вправ і задач з логіки: Методичні рекомендації /Укл. С.Ф. Марценюк. - К.: Вища школа, 1991. - 52 с.
19. Зегет В. Элементарная логика. – М.: Высш. Школа, 1985. – 256 с.
20. Зигварт Х. Логика. – Т. 1: Учение о суждении, понятии и выводе. – СПб., 1908. – 483 с.
21. Иванов Е.А. Логика. - М.: Изд-во БЕК, 1998. - 298 с.
22. Ивин А.А., Никифоров А.Л. Словарь по логике. - М.: Владос, 1998. - 384 с.
23. Ивлев Ю.В. Логика. - М.: Логос, 1998. - 272 с.
24. Ивлев Ю.В. Упражнения по логике. - М., 1972.
25. Івін О.А. Логіка. - К., 1996.
26. Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. - К.: Абрис, 1997. - 350 с.
27. Карпинская О.К., Ляшенко О.В., Меськов В.С.,
28. Кириллов В.И., Орлов Г.А., Фокина Н.И. Упражнения по логике. - М.: Юристъ, 1997. - 128 с.
29. Кирилов В.И., Старченко А.А. Логика. - М.: Юристъ, 1998. - 256 с.
30. Клаус Г. Введение в формальную логику. – М.: Изд. иност. лит., 1960. – 507 с.
31. Кобзарь В.И. Основы логических знаний. - СПб., 1999. - 174 с.
32. Конверський А.Є. Логіка. - К.: Четверта хвиля, 1998. - 271 с.
33. Кондаков Н.И. Введение в логику. – М.: Наука, 1967. – 466 с.
34. Костюк В.Н. Логика. - К.-Одесса, 1975.
35. Кузина Е.Б. Практическая логика. - М., 1996. - 160 с.
36. Курбатов В.И. Логика. - Ростов н/Д: Феникс, 1996. - 320 с.
37. Кэрролл Л. Логическая игра. - М.: Наука, 1991. - 191 с.
38. Логика /Под ред. Горского Д.П., Таванца П.В./ – М.: Госполитиздат, 1956. – 280 с.
39. Малахов В.П. Основы формальной логики. - М., 1998. - 302 с.
40. Марценюк С.П. Логіка. - К., 1993.
41. Мельников В.Н. Логические задачи. - К.-Одесса, 1990.
42. Минто В. Дедуктивная и индуктивная логика. - Екатеринбург: Одиссей, 1997. - 431 с.
43. Никифоров А.Л. Книга по логике. - М.: ГНОЗИС, 1995.
44. Петров Ю.А. Азбука логического мышления. - М.: Изд-во МГУ, 1991. - 103 с.

45. Рузавин Г.И. Логика и аргументация. - М.: Культура и спорт, 1997. - 350 с.
46. Светлов В.А. Практическая логика. - СПб.: МиМ, 1997. - 575 с.
47. Свинцов В.И. Логика. - М., 1987.
48. Солодухин С.А. Логика для юристов. - М.: Экспертное бюро-М, 1998. - 239 с.
49. Стурве Г. Элементарная логика. – Варшава, 1874. – 149 с.
50. Тер-Акопов А.А. Судебная логика. - М., 1980.
51. Тертышник В.М., Слинько С.В. Теория доказательств. - Харьков: РИФ Арсис ЛТД, 1998. - 255 с.
52. Тофтул М.Г. Логіка. - К.: Академія, 1999. - 335 с.
53. Тымцяс В.Г. Логика. - М.: Экспертное бюро, 1999. - 159 с.
54. Уемов А.И. Задачи и упражнения по логике. - М.: Высш.школа, 1961.
55. Хоменко І.В. Логіка - юристам. - К.: Четверта хвиля, 1997. - 391 с.
56. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основы логіки. - К., 1996.
57. Челпанов Г.И. Учебник логики. - М., 1994.
58. Чижик П.И. Логика: Структурно-логические схемы. -М., 1996.
59. Шрамко Я.В. Экспресс-логика. - М.: Инфра-М.,1997. - 259 с.

II. Наукові монографії.

1. Алексеев А.П. Аргументация. Познание. Общение. – М.: Изд-во МГУ, 1991. – 149 с.
2. Алексеев М.Н. Диалектическая логика. – М.: Высш. Школа, 1960. – 150 с.
3. Аристотель. Аналитики, первая и вторая. – Л.: Госполитиздат, 1952. – 439 с.
4. Арно А., Николь П. Логика, или Искусство мыслить... - М.: Наука, 1991. – 416 с.
5. Арсеньев А.С. Анализ развивающегося понятия. – М.: Наука, 1967. – 439 с.
6. Асмус В.Ф. Учение логики о доказательстве и опровержении. – М.: Госполитиздат, 1954. – 88 с.
7. Астафьев В.К. Законы мышления в формальной и диалектической логике. – Львов, 1968. – 208 с.
8. Ахманов А.С. Логическое учение Аристотеля. – М.: Соцэкгиз, 1960. – 314 с.
9. Бабаянц М.С. Закон исключенного третьего. – М.: Высш.школа, 1962. – 79 с.
10. Баженов Л.Б. Основные вопросы теории гипотезы. – М.: Высш.школа, 1961. – 68 с.
11. Баканидзе М.И. Проблема субординации логических форм. – Алма-Ата: Наука, 1968. – 215 с.
12. Батищев Г.С. Противоречие как категория диалектической логики. – М.: Высш.школа, 1963. – 119 с.
13. Белнап Н., Стил Т. Логика вопросов и ответов. – М.: Прогресс, 1981. – 288 с.
14. Береговой И.И. Категориальный синтез логического знания. – Львов: Свит, 1990. – 98 с.
15. Берков В.Ф. Вопрос как форма мысли. – Минск: Изд-во БГУ, 1972. – 135 с.
16. Блинов А.Л., Петров В.В. Элементы логики действий. – М.: Наука, 1991. – 232 с.
17. Бочаров В.А. Аристотель и традиционная логика. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – 133 с.
18. Бродский И.Н. Отрицательные высказывания. – Л.: Изд-во ЛУ, 1973. – 104 с.
19. Булатов М.А. Логические категории и понятия. – К.: Наук. думка, 1981. – 253 с.
20. Войшвилло Е.К. Понятие как форма мышления: Логико-гносеолог. анализ. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 238 с.
21. Войшвилло Е.К. Предмет и значение логики. – М.: Изд-во МГУ, 1960. – 56 с.
22. Воробьев Н.В. Умозаключения по аналогии. – М.: Изд-во МУ, 1963. – 26 с.
23. Галкина-Федорук Е.М. Суждение и предложение. – М.: Изд-во МУ, 1956. – 73 с.
24. Гегель Г.В. Логика. – М., 1861. – 378 с.
25. Гносиологические проблемы формализации. – Минск: Наука и техника, 1969. – 267 с.

26. Горский Д.П. Вопросы абстракции и образование понятий. – М.: Изд-во Акад. наук СССР, 1961. – 351 с.
27. Горский Д.П. Обобщение и познание. – М.: Мысль, 1985. – 208 с.
28. Горский Д.П. Определение. (Логико-методологические проблемы). – М.: Мысль, 1974. – 311 с.
29. Демин В.Н. Диалектическая логика как наука. – М.: Изд-во МГУ, 1979. – 35 с.
30. Дродов А.В. Вопросы классификации суждений. – Л.: Изд-во ЛУ, 1956. – 143 с.
31. Жоль К.К. Сравнительный анализ индийского логико-философского наследия. – К.: Наук. думка, 1981. – 208 с.
32. Закон исключения третьего: Методическое пособие. – Ашхабад, 1989. – 36 с.
33. Закуев А.К. Из истории арабоязычной логики средних веков. – Баку: Элм, 1971. – 84 с.
34. Зиновьев А.А. Логика высказываний и теория вывода. – М., 1962. – 152 с.
35. Зиновьев А.А. Основы логической теории научных знаний. – М.: Наука, 1967. – 161 с.
36. Иванов Е.А. О соотношении законов формальной и диалектической логики в процессе оперирования понятиями. – М.: Высш. Школа, 1963. – 99 с.
37. Ивин А.А. Основания логики оценок. – М.: Изд-во МУ, 1970. – 230 с.
38. Ивлев Ю.В. Модальная логика. – М.: Изд-во МГУ, 1991. – 221 с.
39. Инголлис Д.Г. Введение в Индийскую логику навья-ньяя. – М.: Наука, 1974. – 239 с.
40. Ишмуратов А.Т. Логический анализ практических рассуждений: (Формализация психол. понятий). – К.: Наук. Думка, 1987. – 137 с.
41. Кайбер Г. Вероятность и индуктивная логика. – М.: Прогресс, 1978. – 374 с.
42. Карпович В.Н. Термины в структуре теорий. – Новосибирск: Наука, 1978. – 128 с.
43. Кебурия Д.М. Вопросы теории суждения. – Тбилиси: Мецниереба, 1968. – 207 с.
44. Комарова В.Я. Учение Зенона Элейского: Попытка реконструкции системы аргументов. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1988. – 263 с.
45. Конверский А.Е. Проблема обоснования в логике и методологии науки. – К.: Выща шк., 1985. – 127 с.
46. Коновалова В.Е. Версия: Концепция и функции в судопроизводстве. - Харьков: Консум, 2000. - 175 с.
47. Кошаровська Н.Л. Скорочені, складні та складно-скорочені умовиводи. – Чернівці, 1960.
48. Логика и язык. – М., 1985. – 18 138 с.
49. Маковельский А.О. История логики. – М.: Недра, 1967. – 502 с.
50. Мальцев В.И. Очерк по диалектической логике. – М.: Изд-во МГУ, 1964. – 189 с.
51. Манеев А.К. Предмет формальной логики и диалектика. – Минск: Наука и техника, 1964. – 207 с.
52. Мельников В. Логические задачи (Учеб.-метод. пособие). – Донецк, 1970. – 123 с.
53. Методы логических исследований. – Тбилиси: Мецниереба, 1987. – 151 с.
54. Милль Д.С. Система логики. – Т. 1. – СПб. 1878. – Т. 2. – СПб., 1867.
55. Павлов В.Т. Об'єктивні основи форм і законів логічного мислення. – К.: Вид-во КДУ, 1957. – 45 с.
56. Павлов В.Т. Отношение между понятиями. – К.: Изд-во КГУ, 1961. – 176 с.
57. Павлова Л.Г. Спор, дискуссия, полемика. - М.: Просвещение, 1991. - 127 с.
58. Поварнин С. Спор. О теории и практике спора. - СПб.: Лань, 1996. - 155 с.
59. Попа К. Теория определения. – М.: Прогресс, 1976. – 247 с.
60. Попов Н.И. Определение понятий. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1954. – 77 с.
61. Попов П.С. История логики нового времени. – М.: Изд-во МГУ, 1960. – 262 с.
62. Попов П.С. Суждение. – М.: Изд-во МУ, 1957. – 48 с.
63. Попов П.С., Стяжкин Н.И. Развитие логических идей от античности до эпохи Возрождения. – М.: Изд-во МГУ, 1974. – 222 с.
64. Проблемы исторических понятий. – Горький: ГГПИ, 1984. – 101 с.
65. Пузиков П.Д. Понятия и их определение. – Минск: Наука и техника, 1970. – 71 с.

66. Серебрянников О.Ф., Бродский И.Н. Дедуктивные умозаключения. – Л.: Изд-во ЛУ, 1969. – 96 с.
67. Сидоренко Е.А. Логическое следование и условные высказывания. – М.: Наука, 1983. – 173 с.
68. Смирнов В.А. Формальный вывод и логические исчисления. – М.: Наука, 1972. – 271 с.
69. Солодухин О.А. Логика изменения и модальная логика. – Ростов н/Д, 1989. – 142 с.
70. Сомин М.Б. Суждение. (Функция, состав, общая форма). – Борисоглебск, 1963. – 35 с.
71. Старченко А.А. Гипотеза. Судебная версия. – М.: Изд-во МУ, 1962. – 72 с.
72. Теория логического вывода. – М.: Наука, 1978. – 272 с.
73. Уемов А.И. Логические ошибки. Как они мешают правильно мыслить. – М.: Госполитиздат, 1958. – 119 с.
74. Федосеев П.Н. и др. Об искусстве полемики. – М.: Политиздат, 1982. – 336 с.
75. Целищев В.В. Логика существования. – Новосибирск: Наука, 1976. – 148 с.
76. Чкнаверянц А.А. Закон тождества. – М.: Высш.школа, 1961. – 1000 с.
77. Чупахин И.Я. Вопросы теории понятия. – Л.: Изд-во ЛУ, 1961. – 140 с.
78. Шейко А.Н. Правила логического доказательства. – К.: Изд-во КУ, 1956. – 106 с.

ПЕРЕЛІК ЗАЛКОВИХ ПИТАНЬ

1. Логіка права як наука про логічну природу права, про закономірності і специфіку правового мислення.
2. Розгортання внутрішньої логіки норми права в право як логічну систему.
3. Аналіз і оцінка логічної природи права в концепціях юридичного позитивізму, неокантіанської школи права, в "юриспруденції понять", в працях видатних логіків і правознавців минулого та сучасності.
4. Логічна природа права як основа застосування сучасних логічних теорій для аналізу динаміки внутрішньої структури норм права, правовідносин і системи права в цілому.
5. Логіка норм, логіка дії, логіка оцінок, логіка питань і відповідей, логіка класів, символічна логіка, їх використання в юридичній науці і практиці.
6. Три рівні логічних знань з точки зору права. Чиста формальна логіка як наука про закони і форми правильного мислення.
7. Прикладна юридична логіка як наука про застосування формально-логічних теорій в праві.
8. Діалектична логіка права як наука про право як логічну систему, що розвивається.
9. Співвідношення юридичної логіки і логіки права. Використання терміну "юридична логіка" в широкому і вузькому розумінні.
10. Логічна природа і структурованість правової норми, динаміка основних її елементів. Поняття логічної норми в теорії права.
11. Співвідношення норм-приписів і логічних норм.
12. Норма права як результат логічного аналізу правового тексту і виявлення структурно-сміслової єдності основних її елементів.
13. Правовий нормативний квадрат. Логічні відношення між основними типами правових норм.
14. Вираз одних правових норм через інші.
15. Логічні особливості формування різних типів національно-правових систем. Правова нормативна пентаграма.
16. Основні принципи і закони логіки норм.
17. Логіка дії і її роль в розкритті логічних форм правової поведінки.
18. Взаємозв'язок логіки дії і логіки норм у виявленні логічної структури основних типів правовідносин (на прикладах різних галузей права).
19. Логічна теорія людської взаємодії.
20. Логіка норм, ґрунтована на теорії взаємодії.
21. Класифікації норми. Кореляція обов'язків та прав.
22. Концептуальна етична схема. Норми і факти.
23. Поняття та структура евристики як науки.
24. Поняття про суперечку.
25. Види суперечок.
26. Поняття про аргументацію. Структура аргументації.
27. Форми аргументації.
28. Види аргументації. Техніка аналізу аргументації.
29. Поняття про критику. Види критики.
30. Еквівалентні однозначні акти доказування.
31. Багатозначні акти доказування.
32. Умовно однозначні акти доказування.
33. Умовно багатозначні акти доказування.
34. Розділові акти доказування.
35. Єднально-розділові акти доказування. Класифікація елементарних актів доказування.
36. Правила і помилки щодо тези.
37. Правила і помилки щодо аргументів.

38. Правила і помилки щодо форми (демонстрації).
39. Допоміжний підсилюючий та послаблюючий комплекс доказів.
40. Допоміжні операції поєднання доказів.
41. Початкові дані по справі. Поняття та побудова версії.
42. Перевірка версій. Версія та план розслідування. Лінійне та альтернативне підтвердження версії.
43. Поняття про маніпулювання. Коректні і некоректні прийоми впливу на супротивника в суперечці.
44. Прийоми мовного маніпулювання.
45. Софізми у суперечках.
46. Тактичні прийоми маніпулювання в суперечках.
47. Психологічні прийоми маніпулювання в суперечках.
48. Невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.